

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Nds/4/2017
Identifikačné číslo spisu: 5016200043
Dátum vydania rozhodnutia: 30.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Milan Morava
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5016200043.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: Z. E., nar. XX.XX.XXXX., bytom D., proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, Kancelária Žilina, so sídlom Národná 34, Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 10992/2015-KaZA zo dňa 8. januára 2016, rozhodujúc o nesúhlase Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci vedenej na Krajskom súde v Žiline pod sp.zn. 21S/8/2016, takto

rozhodol:

Nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci vedenej na Krajskom súde v Žiline pod sp.zn. 21S/8/2016 je d ô v o d n ý .

Na konanie a rozhodnutie vo veci je vecne a miestne príslušný Krajský súd v Žiline.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou osobne Krajskému súdu v Žiline dňa 20.01.2016 domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 10992/2015-KaZA zo dňa 08.01.2016, ktorým podľa § 28 ods. 1 správneho poriadku nevyhovel žiadosti žalobkyne o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania proti rozhodnutiu centra č. 10992/2015 zo dňa 16.11.2015 o nepriznaní nároku na poskytovanie právnej pomoci.

2. Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 21S/8/2016-11 zo dňa 16.02.2016, právoplatným dňa 22.02.2016 postupom podľa § 250d ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) v spojení s § 14c písm. b/ zákona č. 371/2004 Z.z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z.z.“) postúpil vec na ďalšie konanie Krajskému súdu v Banskej Bystrici. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že zákonom č. 332/2011 Z.z. bola zavedená osobitná miestna príslušnosť správnych súdov, ktoré budú podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. rozhodovať o odvolaniach proti rozhodnutiam Centra právnej pomoci vydaným v konaní o poskytnutí právnej pomoci. Zároveň zákonom č. 332/2011 Z.z. bola vykonaná novelizácia § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z.z.“) s tým, že od 01.01.2012 možno proti rozhodnutiu Centra právnej pomoci vydanom v konaní o nároku na poskytnutie právnej pomoci podať odvolanie v lehote do 15 dní od doručenia rozhodnutia na príslušný

krajský súd. Krajský súd v Banskej Bystrici je preto ako súd so špecializovanou agendou - právnej pomoci v materiálnej núdzi podľa § 14c písm. b/ zákona č. 371/2004 Z.z. miestne a vecne príslušný na konanie o preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

3. Krajský súd v Banskej Bystrici predložil vec na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, z dôvodu nesúhlasu s postúpením veci, ktorý odôvodnil tým, že ustanovenie § 14c písm. b/ zákona č. 371/2004 Z.z. sa vzťahuje iba na konanie o opravných prostriedkoch. Vzhľadom na to, že žalobkyňa sa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného postupom podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p., aplikácia § 14c písm. b/ zákona č. 371/2004 Z.z. neprichádza do úvahy. Proti žalobou napadnutému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok nie je prípustný, pričom toto rozhodnutie možno preskúmať súdom podľa § 247 a nasl. O.s.p. V predmetnej veci sa na určenie miestnej príslušnosti malo aplikovať ustanovenie § 246a ods. 1 O.s.p. a teda vecne a miestne príslušným bol v čase začatia konania Krajský súd v Žiline.

4. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „S.s.p.“), konanie sa uskutočňuje na tom správnom súde, ktorý je vecne, miestne a kauzálne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia.

5. Podľa § 11 ods. 1 O.s.p., konanie sa uskutočňuje na tom súde, ktorý je vecne a miestne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania, a trvá až do jeho skončenia.

6. Podľa § 246a ods. 1 O.s.p., miestne príslušným je súd, v ktorého obvode má sídlo správny orgán, ktorého rozhodnutie a postup sa preskúmava, ak nie je ustanovené inak. Ak ide o rozhodnutie orgánu s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky, okrem ústredných orgánov štátnej správy, miestne príslušným je krajský súd, v ktorého obvode je všeobecný súd navrhovateľa.

7. Podľa § 18 ods. 2 S.s.p., ak správny súd zistí, že nie je vecne, miestne alebo kauzálne príslušný, postúpi vec uznesením príslušnému správnomu súdu.

8. Podľa § 18 ods. 3 S.s.p., ak správny súd, ktorému bola vec postúpená správnym súdom tej istej inštancie, nesúhlasí so svojou miestnou príslušnosťou alebo kauzálnou príslušnosťou, predloží vec na rozhodnutie najvyššiemu súdu. Rozhodnutím najvyššieho súdu sú nižšie správne súdy viazané.

9. Podľa § 491 ods. 1 S.s.p., ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na rozhodnutie o miestnej, vecnej alebo kauzálnej príslušnosti, po tom, ako sa oboznámil s prejednávajúcou vecou, dospel k záveru, že vec bola Krajskému súdu v Banskej Bystrici postúpená nesprávne a na konanie a rozhodnutie je miestne príslušný Krajský súd v Žiline.

11. Najvyšší súd pri svojom rozhodovaní aplikoval ustanovenie § 491 ods. 1 S.s.p., v zmysle ktorého teda postupoval podľa ustanovení nového procesného kódexu - Správneho súdneho poriadku. V prípade miestnej príslušnosti však z citovaného ustanovenia § 9 ods. 1 S.s.p. vyplýva, že príslušnosť (či už miestna, vecná alebo kauzálna) sa skúma a určuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia.

12. V prejednávanej veci bola žaloba podaná na Krajskom súde v Žiline dňa 20.01.2016, t.j. predmetné konanie bolo začaté ešte v čase účinnosti O.s.p. Aj v prípade aplikácie ustanovenia § 491 ods. 1 S.s.p. je nevyhnutné v prejednávanej veci posudzovať miestnu príslušnosť podľa ustanovení O.s.p., nakoľko aj v zmysle § 9 ods. 1 S.s.p. sa príslušnosť posudzuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania. K týmto okolnostiam nesporne patrí aj skutočnosť, že v čase začatia konania bol platným a účinným procesným kódexom O.s.p., a teda najvyšší súd dospel k záveru, že miestnu príslušnosť je potrebné v prejednávanej veci posudzovať podľa ustanovení O.s.p.

13. Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

14. Podľa § 246a ods. 1 O.s.p., miestne príslušným je súd, v ktorého obvode má sídlo správny orgán, ktorého rozhodnutie a postup sa preskúmava, ak nie je ustanovené inak. Ak ide o rozhodnutie orgánu s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky, okrem ústredných orgánov štátnej správy, miestne príslušným je krajský súd, v ktorého obvode je všeobecný súd navrhovateľa.

15. Podľa § 247 ods. 1, 2, 3 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu. Pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť. Predmetom preskúmania môže byť za podmienok ustanovených v odsekoch 1 a 2 aj rozhodnutie, proti ktorému zákon nepripúšťa opravný prostriedok, ak sa stalo právoplatným.

16. Podľa § 14c písm. b/ zákona č. 371/2004 Z.z. na konanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam vydaným v konaní o poskytnutí právnej pomoci podľa osobitného predpisu je príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Žiline, Krajského súdu v Nitre.

17. Centrum právnej pomoci je štátna rozpočtová organizácia, ktorá poskytuje právnu pomoc podľa tohto zákona svojimi zamestnancami, určenými advokátmi a mediátormi (§ 5 ods. 1 zákona o právnej pomoci). Centrum právnej pomoci zabezpečuje primeranú a rovnomernú dostupnosť svojich služieb na celom území Slovenskej republiky spravídla prostredníctvom kancelárií centra (§ 5 ods. 7 zákona o právnej pomoci). Ide teda o právnickú osobu, ktorej zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (§ 244 ods. 2 O.s.p., § 10, § 15 a § 24a zákona o právnej pomoci).

18. V predmetnej veci sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 10992/2015-KaZA zo dňa 8.1.2016, ktorým podľa § 28 ods. 1 správneho poriadku nevyhovelo jej žiadosti o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania proti rozhodnutiu centra č.10992/2015 zo dňa 16.11.2015 o nepriznaní nároku na poskytovanie právnej pomoci. Vzhľadom na skutočnosť, že ustanovenie § 28 ods. 3 správneho poriadku neumožňuje toto rozhodnutie napadnúť opravným prostriedkom, je potrebné konštatovať, že ide o rozhodnutie podliehajúce súdnemu prieskumu na základe správnej žaloby podľa § 247 ods. 3 O.s.p. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že ustanovenie § 14c písm. b/ zákona č. 371/2004 Z.z., osobitne upravujúce kauzálnu príslušnosť súdov vo vzťahu k rozhodnutiam vydaným podľa zákona č. 327/2005 Z.z. je nutné aplikovať výlučne na preskúvanie zákonnosti rozhodnutí postupom podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. V predmetnej veci žalobkyňa napadla právoplatné rozhodnutie správnu žalobou, a preto je potrebné miestnu a vecnú príslušnosť krajského súdu posudzovať podľa ustanovenia 246a ods. 1 O.s.p. Keďže Centrum právnej pomoci nemožno považovať za orgán štátnej správy s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky, je pre určenie miestnej príslušnosti rozhodujúcim kritériom sídlo správneho orgánu. Na konanie je teda vecne a miestne príslušný Krajský súd v Žiline, v ktorého obvode má sídlo správny orgán, ktorého rozhodnutie a postup sa preskúmava.

19. Podľa § 25 ods. 1 S.s.p., ak tento zákon neustanovuje inak, použijú sa na konanie pred správnym súdom primerane ustanovenia prvej a druhej časti Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“) okrem ustanovení o intervencii. Ak niektorá otázka nie je riešená ani v Civilnom sporovom poriadku, správny súd postupuje primerane podľa základných princípov konania tak, aby sa naplnil účel správneho súdnictva.

20. Podľa § 44 ods.3 C.s.p. na najvyššom súde koná a rozhoduje senát alebo veľký senát.

21. Podľa § 46 ods.1 C.s.p. senát sa skladá z predsedu senátu a dvoch sudcov.

22. Zloženie senátu v tejto veci najvyšší súd odvodil z ustanovenia § 25 veta prvá S.s.p. a § 44 ods. 3 C.s.p. v spojení s § 46 ods.1 C.s.p., v ktorých je upravené zloženie senátu najvyššieho súdu tak, že sa skladá z predsedu senátu a dvoch sudcov. Zároveň vychádzal i z obsahu dôvodovej správy k S.s.p., z obsahu ktorej vyplýva, že v správnom súdnictve päťčlenný senát najvyššieho súdu rozhoduje podľa § 21 písm. b/ S.s.p. vo veciach uvedených v § 11 písm. a/ až g/ S.s.p., t.j. ako súd prvej inštancie. Rozhodovanie najvyššieho súdu o nesúhlase správneho súdu s miestnou príslušnosťou je upravené v § 18 ods.3 S.s.p., čo znamená, že najvyšší súd tu nerozhoduje ako súd prvej inštancie, preto najvyšší súd rozhoduje v trojčlennom senáte, ktorý je zložený z predsedu senátu a dvoch sudcov.

23. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

24. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.